

Dato: 21. februar 2020

Til: knsj@danmarksnationalparker.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings bemærkninger til "Forslag til Nationalparkplan 2020-2026" for Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Hermed fremsendes Danmarks Naturfredningsforenings (DN) bemærkninger til forslag til en nationalparkplan for Kongernes Nordsjælland, som vi har læst med stor interesse. Sidehenvisninger i nedenstående høringssvar refererer til den trykte udgave af forslaget; og for nationalparkens bestyrelse anvendes betegnelserne "bestyrelse" og "nationalparkfonden" synonymt.

DN har nedenstående bemærkninger, som forhåbentlig kan medtages i den endelige udarbejdelse af planen. Ud over bemærkningerne i dette brev har DN valgt, at medsende fem høringssvar fra de DN afdelinger der hører til inden for nationalparkens afgrænsning.

Overordnet

Overordnet synes DN, at det er en velskrevet rapport med en god beskrivelse af forholdene i nationalparken. Forslaget er - forståeligt nok - på nuværende stadium mere en ramme- eller dispositionsplan, der angiver rammerne og udstikker indsatsområder. Aktivitetsplaner/ handlingsplaner udspringer efterfølgende så heraf.

Det er en fornøjelse at læse om status og de mange eksempler på projekter man gerne vil fremme inden for de seks valgte hovedemner: Natur, kulturhistorie, friluftsliv, geologi og landskab, formidling/undervisning/forskning samt lokalsamfund/erhverv/turisme. Men ved eftertanke kommer usikkerheden: Hvilke mål er sat? Hvordan prioriteres aktiviteterne indbyrdes inden for emnerne og hvorledes prioriteres hovedemnerne indbyrdes? Hvor er tidsplanen som kæder aktiviteter og økonomi sammen?

- DN foreslår at planen tilføjes et ekstra kapitel, som beskriver overblik (skøn) over økonomi og tidsplan.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland er stort tænkt: 47,3 km fra Lynæs til Kronborg og 23,3 km fra Dronning Mølle til St. Dyrehave. Men i dette udstrakte område er det kun mindre dele, som omfatter den ekstremt fragmenterede og opdelte nationalpark på ca. 260 km². Et areal som hverken er landskabsmæssigt eller naturtypemæssigt sammenhængende.

Det efterlader spørgsmålet: Hvordan vil man skabe mere sammenhæng i denne ekstremt fragmenterede nationalpark? Intentionerne og Fondens udgangspunkt for at ændre (forbedre) afgrænsningen er beskrevet på siderne 124 til 125; men hvordan det vil se ud - eller hvordan bestyrelsen forestiller sig, at det vil se ud - om en planperiode eller to er uvist. Det er helt afgørende for nationalparkens fremtid, at der arbejdes målrettet på at skabe sammenhæng.

Herunder fremsættes i kapitel-mæssig rækkefølge, foreningens bemærkninger til planen:

Bemærkninger til kapitel 1: Hvad har vi? (s. 10-101)

DN finder statusredegørelsen god, klar og dækkende.

Bemærkninger til Kapitel 2: Hvad kan vi? (s. 104-119)

Særligt om nationalparkens afgrænsning:

Det anføres (s. 108) at "... Den hidtidige praksis med, at det er frivilligt at lægge jord ind i nationalparken, fortsættes". DN mener, den citerede sætning bør udgå. Nationalparker er et *nationalt* anliggende og formuleringen giver et uretmæssigt indtryk af at nationalparkeres formål, jf. NPL § 2 ikke gælder Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

- På side 110/111 vises Natura 2000 områderne i Nordsjælland. DN foreslår, at nationalparken udvides med de dele af Natura 2000 områderne som ligger uden for afgrænsningen, men i tilknytning til nationalparken.
- På side 114/115 er der et kort med fortidsminder og fredninger. DN foreslår, at nationalparken udvides med de viste fredninger, som ligger uden for men i umiddelbar tilknytning til nationalparken.

Bemærkninger til kapitel 3: Hvad vil vi? (s. 122-163)

Generelt og fælles for indsatsområdet:

De enkelte indsatsområder er opdelt i en beskrivelse af hvad bestyrelsen vil *arbejde for*, ledsaget af *eksempler* på projekter eller aktiviteter, som Fonden vil kunne medvirke til.

Eksemplerne er langt flere end der med sandsynlighed vil kunne gennemføres i planperioden.

Disse eksempler, som ikke må forveksles med forpligtende projekter, er ikke prioriterede og varierer betydeligt både i omfang og omkostninger, ligesom de i en del tilfælde er afhængige af diverse myndighedstilladelser (jf. forslaget bilag 4). Dette medfører, at forslaget til nationalparkplanen ikke efterkommer de krav der findes i NPL § 18, om fastsættelse af (målbare) mål, prioritering og afhængighed af tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning.

DN foreslår derfor, at der udarbejdes en arbejdsplan, som indeholder en prioritering af indsatserne, så det kommer til at fremgå, hvilke der skal sættes på og udføres ved egne midler, og hvilke der kan udføres, hvis der kan opnås supplerende finansiering mv. Uden en sådan prioritering vil læseren af planen reelt ikke få en idé om hvilke aktiviteter der kan forventes udført i planperioden.

Prioritering af projekter

Der er meget stor forskel på indsats-eksemplerne inden for de enkelt hovedområder og – navnlig – mellem disse indbyrdes. Spændvidden går fra små lokale naturforbedringer til omfattende forskningsprojekter og indsats på turismeområdet. Dette nødvendiggør en finansiell prioritering af hovedområderne indbyrdes.

Bestyrelsen angiver (s. 123) ud fra hvilke principper projekter vil blive udvalgt.

- DN anbefaler, at der også angives en økonomisk prioritering, og at indsatserne inden for natur og kulturhistorie" tilsammen tildeles mindst 2/3 af projektmidlerne.

Om nationalparkens afgrænsning og sammenhæng (s. 124-125)

Nationalpark Kongernes Nordsjælland består af et stort antal arealer, som ikke hænger sammen. Der er tale om den klart mest fragmenterede nationalpark i Danmark - og måske i verden. Det er derfor, jævnfør bekendtgørelsen for parken, en prioritet at have fokus på, hvordan der på sigt kan sikres bedre sammenhæng, hvilket er afgørende for parkens kvalitet i forhold til biodiversitet, friluftsliv m.v.

Det anføres i planforslaget (s. 124), at "Nationalparkfonden ønsker endvidere i løbet af planperioden at tage stilling til, hvordan målsætningen om mere sammenhæng over tid kan opfyldes".

DN har tidligere, den 23.april 2019, fremsendt forslag om prioritering vedrørende arealer udenfor 2018-afgænsningen, der vil kunne supplere Nationalpark Kongernes Nordsjælland og tilføje den yderligere værdi. (Se bilag 6).

- DN mener fortsat, at der skal indgå aktiviteter i planen, som sikrer kortlægning af hvor i landskabet det vil være mest oplagt at sikre sammenhæng.
- DN anbefaler, at planen udvides med en beskrivelse af mulighederne for udvidelse, samt en strategi herfor.

I planforslaget (s. 124) anføres også at: "Det er fortsat et grundlæggende princip, at eventuelle udvidelser skal ske i frivillighed". DN bemærker hertil, at nationalparker er et nationalt anliggende, og at det nævnte "grundlæggende princip" ikke kan genfindes i loven. Samtidig kan sætningen give indtryk af, at det kun er Nationalparkfonden der kan fremsende forslag til udvidelser. (Se også s. 108 og DN's bemærkninger til kapitel 2).

Natur

DN glæder sig over de angivne eksempler på indsatser. Specielt bemærkes indsatsen for særlige og sårbare arter (s. 130). DN ser frem til, at nationalparken bevirker at der kommer mere og bedre natur og biodiversitet i Nordsjælland.

- DN anbefaler, at der også sættes fokus på at øge biodiversiteten i *det åbne land*, det være sig landpattedyr, fugle og insekter af enhver art.

Kulturhistorie

DN glæder sig over at Gurre Slotsruin nu kommer med i nationalparken.

Til eksemplerne på indsatser på kulturområdet bemærkes, at en del af disse let kan blive (meget) kostbare. Dette må ikke gå ud over hovedformålet med nationalparken, som er naturen.

Friluftsliv

De enkelte aktiviteter - bedre faciliteter, toiletter, shelters, hytter, bålpladser, borde-bænke, naturlegepladser, træklating, stier for cykler og mountainbikes, mountainbikeløb, orienteringsløb, ridestier, parforcejagtarrangement, hundeskove, nye muligheder for friluftsliv, formidling af friluftsliv med oplevelsespakker, events, osv. - kan synes velbegrundede.

DN påpeger, at tilsammen kræver de koordinering, og at stillezonerne må forøges og udvides. Der bør desuden sættes fokus på konflikthåndtering idet der allerede i dag er interessemodsetninger mellem de forskellige brugergrupper.

Geologi og Landskab

Ingen specifikke bemærkninger.

Formidling, undervisning og forskning

DN finder, at eksemplet "Effekter af helårsgræsning på naturværdier" (s. 156) er af national karakter, og derfor falder uden for nationalparkens opgaver og midler.

Lokalsamfund, erhverv og turisme.

DN ser generelt den manglende sammenhæng i nationalparken som en hæmsko i bestræbelserne på at fremme betydningen for lokalsamfund og erhverv. Mht. turisme kan den nære beliggenhed til landets hovedstad være af stor betydning; men DN antager, at den nye besøgende vil være den kultursøgende turist. DN er skeptisk over for værdien af at "etablere og facilitere et erhvervsnetværk, der binder lokale virksomheder sammen på tværs af nationalparken" (s. 161). Denne form for indirekte erhvervsstøtte bør ikke varetages af nationalparken.

Et ekstra kapitel med fokus på økonomi m.m. (Finansiering)

Det hører med til en plan at angive dens forventede finansiering herunder indtægter og udgifter. Der har næppe været tvivl om, at en stor del af indsatserne kun kan realiseres med betydelige eller helt overvejende tilskud udefra. Samtidig er det forudsat, at hovedvægten skal lægges på nationalparkens to hovedopgaver: Mere og bedre natur samt kulturhistorien.

Overslag over de enkelte projekter kan være vanskelige at skønne eller fastsætte, men det fritager ikke bestyrelsen fra opgaven. Nationalparkplanen bør indeholde oplysninger om hvilke forventede økonomiske rammer (fra staten, involverede kommuner, erhverv indenfor/uden for nationalparken, fonde samt andre indtægter), der påregnes at stå til rådighed for udførelse af aktiviteter i planperioden. Desuden bør omkostningerne forbundet med hver enkelt prioriteret aktivitet angives sammen med oplysninger om, hvornår aktiviteten forventes udført og oplysninger om, hvem der er ansvarlig for udførelsen.

Sådanne oplysninger er essentielle i en plan både af hensyn til planlægningen, styringen og opfølgningen af projekterne. Uden sådanne oplysninger vil læseren af planen ikke have en reel idé om hvad der prioriteres og forventes udført i planperioden. Usikkerheden om fremmed medfinansiering betyder også, at projekterne opdeles i prioriteret orden, opdelt i grupper efter afhængigheden af tilført fremmed kapital.

Bestyrelsen skal følge de nye muligheder i den finansielle udvikling, hvor der løbende dukker nye initiativer og lovgivning op, som åbner nye muligheder. Både regeringen og nationalparkkommunerne står overfor meget store udfordringer på klimaområdet, og regeringen har afsat 200 millioner kroner per år de næste 5 år til *udtagning af lavbundslande*, ligesom der kan forventes øgede midler til skovrejsning mv. Dette åbner muligheder for Nationalpark Kongernes Nordsjælland til at få finansieret udvidelsen af nationalparken, som på den måde vil kunne få en mere sammenhængende natur. Det er derfor væsentligt, at nationalparkfonden og administrationen er meget opmærksom på disse muligheder.

- DN foreslår, at der tilføjes et mål i nationalparkplanen, som skal sikre at disse muligheder analyseres, forberedes og planlægges.

Multifunktionel jordfordeling kan således benyttes og bidrage til at forbinde nationalparkens mange fragmenterede arealer med hinanden.

Med venlig hilsen

Annette Eigaard
Naturpolitisk medarbejder

Peter Skat Nielsen
Bestyrelsesmedlem Kongernes Nordsjælland

Bilag 1: Lokale høringssvar fra DN afdelinger inden for nationalparken.

Bilag 2: DN's forslag 23. april 2019 for arealer udenfor 2018-afgrænsningen